

22. september 2025
J.nr. 2025 - 6165

Til Folketinget – Finansudvalget

Vedrørende L 224 - Forslag til finanslov for finansåret 2026.

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 23 af 9. september 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Christina Olumeko.

Rasmus Stoklund

/ Matilde Roi Fischer

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvordan folkesundheden indgår i vurderingen af samfundsøkonomiske omkostninger for henholdsvis en reduktion af moms på frugt og grønt og den foreslåede afskaffelse af punktafgifter på kaffe, chokolade og sukkervarer?

Svar

Den samfundsøkonomiske virkning er et mål for den samlede velfærdsvirkning for samfundet som helhed. Der søges med den samfundsøkonomiske virkning at tage højde for forskellige forhold, der påvirker borgernes velfærd, uden at de indgår i klassiske produktionsmål som BNP. Det kunne fx være eksterne omkostninger som følge af forurening, sundhed, trængsel eller støj (såkaldte eksternaliteter) – men også omstillingsgevinsten, der udtrykker borgernes nyttegevinst ved at ændre deres forbrugsmønstre, når de relative priser ændrer sig.

Eksternaliteten ved forbruget af specifikke fødevarer afspejler ændrede offentlige sundhedsudgifter som følge af et ændret forbrug af de pågældende fødevarer i befolkningen. Eksternaliteten indeholder ikke øvrige sundhedsøkonomiske gevinster som fx øget livskvalitet og flere sunde leveår for den enkelte, da det forudsættes, at borgerne tager højde herfor, når de sammensætter deres forbrug.

En ufinansieret nedsættelse af momsen på frugt og grønt til 5 pct. skønnes at medføre et samfundsøkonomisk tab på ca. 100 mio. kr. Heri er indregnet en positiv eksternalitet på ca. 50 mio. kr. som afspejler sparede offentlige sundhedsudgifter som følge af et øget forbrug af frugt og grønt. Det samlede samfundsøkonomiske tab skyldes særligt et velfærdstab ved øget administration for skatteforvaltningen og erhvervslivet, tab af momsindtægter fra udlændinges forbrug af frugt og grønt, samt forbrugsadfærdens virkning på de offentlige finanser.

En ufinansieret afskaffelse af afgifterne på kaffe og chokolade- og sukkervarer skønnes at medføre en samfundsøkonomisk gevinst på ca. 500 mio. kr. Det skønnes med betydelig usikkerhed at medføre en negativ eksternalitet på ca. 25 mio. kr. som følge af et øget forbrug af chokolade- og sukkervarer. Forbruget af kaffe skønnes ikke at være forbundet med en eksternalitet. Den samlede samfundsøkonomiske gevinst skyldes primært hjemtaget grænsehandel med chokolade- og sukkervarer, en positiv omstillingsgevinst for danske husholdninger samt et øget arbejdsudbud.